

Focus društvo za sonaraven razvoj
Maurerjeva 7
1000 Ljubljana

Roko Žarnić, minister
Ministrstvo za okolje in prostor
Dunajska c. 48
1000 Ljubljana

Ljubljana, 5. marec 2010

Zadeva: **Zasedanje Sveta EU za okolje**

Spoštovani minister Žarnić,

Focus društvo za sonaraven razvoj se je seznanilo z osnutkom izhodišč za zasedanje Sveta EU za okolje, ki so bila 2. marca 2010 objavljena na spletni strani vlada.si. V Focus društvu nas veseli, da Slovenija pozitivno pristopa k vprašanju nadaljevanja pogajanj o mednarodnem podnebnem dogovoru in k potrebi po sprejetju emisijskih standardov za lahka gospodarska vozila. Kljub temu pa menimo, da bi lahko bila stališča Slovenije še izboljšana. Zato vam v nadaljevanju predstavljamo naš pogled do teh dveh vprašanj.

1. Rezultati Kopenhagenske konference in nadaljni koraki

Focus društvo želi poudariti, da mora EU, če želi ohraniti vlogo vodilne sile v boju proti podnebnim spremembam in uspešno spodbuditi druge države k ukrepanju, odločneje ukrepati na evropski ravni.

Rezultati kopenhagenske konference so daleč od potrebnega odziva na podnebne spremembe. EU v Kopenhagnu ni uspela prepričati drugih držav k zvišanju njihovih ciljev s svojo pogojno ponudbo o 30 % zmanjšanju emisij, prav tako ni pridobila potrebne podpore za razpravo o enem pravno zavezujočem rezultatu pogajanj, ki bi gradil na elementih kjotskega protokola. Je pa EU predstavila cilj 2oC, koncept takojšnjega financiranja ter ponudbo 100 milijard za podnebno financiranje v državah v razvoju.

Za ponoven prevzem vodilne vloge in povrnitev kredibilnosti v mednarodnih pogajanjih, mora EU preseči notranja nesoglasja in oblikovati svoje politike in ukrepe, ki bodo skladni s ciljem omejitve dviga temperature pod 2 oC.

Če želi EU svetu pokazati, da je še naprej zavezana k boju proti podnebnim spremembam, morajo sklepi sveta vsebovati:

- ⌘ **Zavezo o nadaljevanju procesa UNFCCC in obeh pogajalskih tirov** – AWG KP in AWG LCA – s ciljem sprejeti pravičen, ambiciozen in pravno zavezujoč globalni podnebni dogovor. Ta dva pogajalska tira predstavljata osnovo za pravno zavezujoč rezultat pogajanj. Kopenhagenski dogovor je potrebno uporabiti kot orodje za doseganje napredka v teh dveh tirih.
- ⌘ **Nadgradnjo evropskega cilja zmanjšanja emisij do leta 2020.** Gospodarska recesija je

bistveno znižala stroške doseganja 30 (ali več) % zmanjšanja emisij. Nedavne študije ugotavljajo, da 20 % cilj zmanjšanja emisij zahteva le malo več od nadaljevanja trenutnega stanja. Neodločnost pri prehodu na višji cilj zmanjšanja emisij spodkopava kredibilnost EU na mednarodni ravni, saj trenutno sprejeti cilj EU ni v skladu s ciljem omejitve temperature pod 20C. Študija, ki jo je pred kratkim pripravil Stokholmski okoljski inštitut (SEI) v partnerstvu z organizacijo Friends of the Earth dokazuje, da je 40 % zmanjšanje emisij znotraj EU do leta 2020 tako tehnično kot ekonomsko izvedljivo.¹ Dokaz, da je odločno ukrepanje v boju proti podnebnim spremembam mogoče in da celo pozitivno vpliva na gospodarstvo, bi tudi druge države spodbudil k bolj odločnemu zmanjšanju emisij. EU zato pozivamo, da nadgradi svoj cilj zmanjšanja emisij, države članice pa naj takoj začnejo s pripravami nizkoogljičnih strategij do leta 2050, tako kot to namerava storiti Slovenija v letošnjem letu.

- ⌘ **Zavezo drugemu ciljnemu obdobju kjotskega protokola.** Eno najbolj problematičnih vprašanj v Kopenhagenu je bilo vprašanje pravne oblike. Za napredek v pogajanjih je potrebna jasna zaveza EU, da podpira nadaljevanje kjotskega protokola. Takšno stališče EU bo pripomoglo k izboljšanju zaupanja med pogajalskimi partnerji in omogočilo napredek v pogajanjih o pravni arhitekturi. Spomniti želimo na izjemno politično občutljivost tega vprašanja, ki jo lahko spodbudi že sam poskus razprave o prenehanju kjotskega protokola.
- ⌘ Pojasnilo, da novo in dodatno financiranje za države v razvoju pomeni **dodatna sredstva k že sprejetim zavezam** o vsaj 0,7 % deležu BND za uradno razvojno pomoč.

2. CO2 standardi za lahka gospodarska vozila

Predlog Evropske komisije o omejitvi emisij CO2 iz novih lahkih gospodarskih vozil (LGV) je pomemben del celovitega pristopa EU k zmanjšanju emisij iz tega naslova, a je v njem zaznati velik vpliv lobijev avtomobilske industrije. Sprejem standardov za LGV je pomemben z vidika zmanjšanja vplivov prometa na podnebje, kar je še posebej pomembno za Slovenijo, ki ima največje probleme pri doseganju podnebnih ciljev ravno zaradi hitro naraščajočih emisij iz prometa.

Po mnenju Focus društva bi bilo potrebno predlog Evropske komisije izboljšati na naslednjih področjih:

- ⌘ **zaostritev ciljev:** Cilji, ki jih je Evropska komisija najavila že leta 2007 (175 g/km do leta 2012 ter 160 g/km do leta 2015) so potrebni in dosegljivi. Čeprav avtomobilska industrija zatrjuje, da jih ne bo možno doseči brez uvajanja izjemno drage tehnologije, nam nasprotno dokazuje razvoj dizelskih vozil, ki je med leti 2007 in 2009 dosegel za okoli 20 % zmanjšanje emisij v g/km. Focus društvo zato meni, da je predlagani cilj 175 g/km do leta 2016 nezadosten in se zavzema za sprejem strožjih (zgoraj navedenih) ciljev.
- ⌘ **določitev cilja za leto 2020:** Določitev cilja za leto 2020 je bistveni del predlagane zakonodaje. Focus društvo se zavzema za postavitve cilja 125 g/km do leta 2020. Cilj za leto 2020 je potreben, da se zagotovita pravočasno načrtovanje sprememb v industriji ter skladnosti zakonodaje z zakonodajo o CO2 standardih za avtomobile ter z drugo evropsko zakonodajo na področju zmanjševanja emisij. Cilj 125 g CO2/km bi predstavljal 38 % zmanjšanje emisij v primerjavi z letom 2007, kar je manj zahteven cilj od 40 % zmanjšanja za avtomobile. Dolgoročni cilj ne sme biti podvržen reviziji, saj bi takšna revizija povzročila veliko negotovosti za industrijo, ki pa je v trenutni gospodarski situaciji ne potrebuje.
- ⌘ **zaostritev kazni:** Postavljene kazni morajo predvsem spodbujati izvajanje zakonodaje, kar pomeni, da morajo biti stroški nedoseganja ciljev višji od stroškov uvajanja potrebnih sprememb. Trenutno predvidene kazni tega ne zagotavljajo, zato se Focus društvo zavzema za njihovo zaostritev.

Pozivamo vas, da naše predloge in stališča upoštevate pri pripravi izhodišč za zasedanje Sveta EU za okolje in jih 15. marca 2010 v razpravah na Svetu tudi v največji možni meri zagovarjate.

S spoštovanjem,

Barbara Kvac
vodja programa Podnebje

¹“Europe’s share of the climate challenge – domestic actions and international obligations to protect the planet.” SEI, December 2008: <http://www.sei-international.org/?p=publications&task=view&pid=1318>